

Ko konservator-restavrator umetniku pripravi slikarski nosilec

Albina Kržič, samozaposlena v kulturi, albina.krzic@gmail.com

V cerkvi sv. Vida v Preserju so ob prenovi sakralnega prostora naleteli na starejše stenske poslikave avtorja Michaela Reinwaldta iz leta 1712. Bile so skrite pod sivim beležem s podobami štirih evangelistov avtorja Mateja Trpina iz leta 1910. Med obnovo stenskih slik so kasnejše Trpinove sneli in jih ohranili v lesenih zabojih. Del stenskih slik so zakrivala tudi Milavčeve orgle (1) iz leta 1910. Povabljeni smo bili k sodelovanju, da naredimo načrt za obnovo starih orgel. Zgornji del omare je bil poslikan v tehniki žiljenja z rezbarjenimi, pozlačenimi elementi. Ker je bila na spodnjem delu omare originalna barvna plast močno poškodovana, je bil spodnji del v preteklosti prebarvan. Na elementih, v katerih je hranjen orgelski meh, smo postopke izvedli in situ. Na orgelski omari je bila opravljena dezinfekcija, odstranjene saje in nečistoče. Les smo dopolnjevali z akrilnim in epoksidnim kitom. Ker je kasneje naročnik pridobil finančna sredstva, je bilo v dogovoru z odgovorno konservatorko odločeno, da se izdelata nova orgelska omara in orgle, starejšo pa se odstrani in nameni novi rabi. Nova orgelska omara tako ne bi zakrivala Reinwaldtovih stenskih poslikav, orgle pa bi bile kvalitetnejše in bi tako nudile širšo zvočno paletu. Stara orgelska omara, ki ni služila več svojemu namenu, je pritegnila ustvarjalca Jožeta Bartolja, ki ustvarja na star les. Bartolj je nato, kot nosilec za svoje poslikave, uporabil kar delno restavrirane kose orgelske omare z vsemi sledovi preteklega konservatorsko-restavratorskega posega (2). Pred slikanjem je na elemente nanesele zgolj lak, nato pa jih poslikal v akrilni tehniki. Poslikal jih je z 12 prizori Škofjeloškega pasijona.

Prva razstava je bila v okviru predstavitve 17. izvoda Pasijonskih doneskov, marca 2022, v Sokolskem domu, v Škofji Loki. Dela je predstavila mag. Bernarda Stenovec. Sledila je predstavitev del v prostorih Radia Ognjišče.

Februarja 2023 smo skupaj s KUD Hrošč organizirali razstavo v Kulturnem domu Podpeč pri Brezovici, kjer pa smo jo dopolnili še s konservatorsko-restavratorskim delom (3-6, 9, 10). Dopolnili smo jo s predmeti, ki jih hrani Župnija Preserje in ZVKDS RC iz Ljubljane. Obiskovalce smo informirali, da iz cerkvenega prostora sv. Vida niso odstranili zgolj orgelske omare, ampak tudi stenske slike Mateja Trpina, katerih del je bil predstavljen tudi na razstavi. Obiskovalci so lahko dobili vpogled v postopek izdelave in snemanja stenskih slik, hkrati pa smo opozorili na problematiko snetih originalov, načina hranjenja in možnosti prezentacije. Organizirali smo tudi delavnice odkrivanja stenskih slik za vrtčevske in šolske otroke (7, 8).

